

Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 27 lutego 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079)

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) (Dz. U. poz. 2246)* w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej.

Obszar położony jest w województwie dolnośląskim, w gminach Prusice i Wołów, na niewielkich wzniesieniach Wzgórz Trzebnickich i Kotliny Żmigrodzkiej. Obejmuje wzniesienia z przewagą zbiorowisk leśnych (dominują grądy środkowoeuropejskie), a w części wschodniej – mozaikowy krajobraz rolny z łąkami oraz fragmentami dawnych muraw. W ostoi stwierdzono m.in. liczną populację barczatki kataks *Eriogaster catax*. Powierzchnia obszaru wynosi 660,92 ha.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (stan na sierpień 2024 r.) przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze:

- 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea, Isoëto–Nanojuncetea*
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco–Brometea*) i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis–Festucion pallentis*
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio–Carpinetum, Tilio–Carpinetum*)
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Alnenion glutinoso-incanae*)
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

oraz gatunki zwierząt:

- 1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*

Projekt planu zadań ochronnych został przygotowany z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99)*.

W przypadku obszaru Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 28 ust. 11 *ww. ustawy o ochronie przyrody*, wobec czego plan obejmuje cały obszar.

Prace terenowe obejmowały badania terenowe w zakresie m.in. fitosocjologii, entomologii oraz chiropterologii. W trakcie prac zweryfikowano listę przedmiotów ochrony Obszaru.

W wyniku weryfikacji terenowej oraz przeprowadzonych analiz zaproponowano korektę listy przedmiotów ochrony ujętych w Standardowym Formularzu Danych (SDF). Siedlisko 6210, uznane za niereprezentatywne dla Obszaru, zaproponowano do usunięcia z listy przedmiotów ochrony, głównie ze względu na jego niewielką powierzchnię oraz silnie zdegradowaną postać. Siedlisko 91F0 nie zostało potwierdzone w trakcie badań terenowych, w związku z czym proponuje się jego wykreślenie. Natomiast w przypadku siedliska 3130 zalecono przeprowadzenie weryfikacji w innym sezonie wegetacyjnym, z uwagi na efemeryczny charakter fitocenoz rozwijających się na dnach osuszanych stawów. Ponadto w trakcie inwentaryzacji stwierdzono, że siedlisko 6410 występuje na powierzchni 0,57 ha (w SDF wskazano powierzchnię 3,63 ha), 6510 na powierzchni 39,25 ha (w SDF 21,55 ha), 9170 na powierzchni 148,31 ha (w SDF 85,12 ha), 9190 na powierzchni 3,16 ha (w SDF 43,22 ha) oraz *91E0 na powierzchni 4,59 ha (w SDF 11,5 ha). W związku z powyższym zachodzi konieczność korekty danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych (SDF) w oparciu o aktualny stan wiedzy dotyczący powierzchni, rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w Obszarze. Zmiana powierzchni nie wiąże się z ubytkiem siedlisk w Obszarze, a wynika z przeprowadzenia dokładniejszej weryfikacji jego zasięgu w Obszarze. Jednocześnie, na podstawie zleconych ekspertyz, potwierdzono występowanie w Obszarze

gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony, tj. barczatki kataks *Eriogaster catax* oraz nocka dużego *Myotis myotis*.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Do najistotniejszych zagrożeń dla siedlisk łąkowych 6410 i 6510 należą przekształcenia siedlisk spowodowane niewłaściwym użytkowaniem terenu lub brakiem użytkowania, występowaniem gatunków obcych, w przypadku siedlisk leśnych 9170, 9190, *91E0 zmianami w strukturze ekosystemów i usuwaniem martwego drewna, występowaniem inwazyjnych gatunków obcych oraz problematycznych gatunków rodzimych. Dla gatunku motyla 1074 usuwanie żywopłotów i zagajników, stosowanie biocydów, a w przypadku nocka dużego 1324 nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących.

Cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony, istniejących uwarunkowań społecznych oraz panujących ograniczeń. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen parametrów i wskaźników dla siedlisk przyrodniczych i gatunków. Dodatkowo w odniesieniu do nocka dużego *Myotis myotis* wykonawca ekspertyzy wykorzystał autorską metodykę oceny stanu jego populacji i żerowisk, opracowaną na potrzeby monitoringu tego gatunku w obszarze Natura 2000 Dalkowskie Jary (PLH020088) (Furmankiewicz 2015). Metodyka ta została zaakceptowana przez RDOŚ we Wrocławiu. Nie wykonano oceny populacji i siedliska nocka dużego zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, gdyż dotyczy ona kryjówek kolonii rozrodczych, których nie stwierdzono w Obszarze. Dla siedliska 6410 określone cele działań ochronnych związane są z poprawą stanu zachowania ze stanu U1 (niezadowolającego) do stanu FV (właściwego) w zakresie m.in. wskaźników związanych z obcymi gatunkami inwazyjnymi, ekspansją podrostu drzew i krzewów oraz wojłokiem. Dla siedliska 6510 określone cele działań ochronnych związane są z poprawą stanu zachowania ze stanu U2 (złego) do stanu U1 (niezadowolającego) w zakresie wskaźników związanych z ekspansywnymi i obcymi gatunkami inwazyjnymi oraz ekspansją podrostu drzew i krzewów. Dla siedliska 9170 cele związane są utrzymaniem złego stanu ochrony (U2) z uwagi na brak możliwości poprawy wskaźników inwazyjne gatunki obce oraz ekspansywne gatunki rodzime w runie. Takie same cele określono dla siedlisk 9190 i *91E0 z uwagi na brak możliwości poprawy w zakresie wskaźnika: ekspansywne gatunki

obce w podszycie i runie (siedlisko 9190) i obce gatunki inwazyjne w runie i podszycie, ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie oraz reżim wodny (*91E0). Z uwagi na brak danych nie określono wskaźnika stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska. Dla gatunku 1074 poprawa stanu ze złego U2 do niezadowolającego U1 w zakresie parametru populacja. Dla gatunku 1324 celem ochrony jest utrzymanie niezadowolającego stanu ochrony (U1) z uwagi na brak możliwości poprawy wskaźnika aktywność.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane są przede wszystkim z: dla siedliska 6410 i 6510 użytkowaniem powierzchni łąkowych z uwzględnieniem wymogów ochrony siedliska oraz usuwaniem drzew i krzewów, pozostawieniem drzewostanu do naturalnego rozpadu lub ekstensywnym użytkowaniem siedlisk leśnych 9170, 9190 i *91E0. Dla gatunku 1074 – zachowanie zarośli okrajkowych oraz pozostawianie pasa niezaoranego pola w odległości min. 5 metrów od brzegu zarośli śliwy tarniny.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania siedlisk i siedlisk gatunku. Badania powinny być prowadzone regularnie raz na 6 lat.

W toku opracowywania przedmiotowego planu zadań ochronnych przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony przedmiotów ochrony w zakresie fitosocjologii, entomologii, herpetologii i chiropterologii oraz dokonano odpowiedniej analizy, w rezultacie której stwierdzono, że z zakresu entomologii i chiropterologii nie zachodzi potrzeba wdrażania działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony (w trakcie prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych wykonano wszelkie niezbędne ekspertyzy przyrodnicze na terenie całego obszaru Natura 2000 w taki sposób, aby powstały dokument planistyczny był kompletny, miał wysoką jakość merytoryczną i zawierał wszelkie niezbędne informacje, w tym w szczególności ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony oraz działania z zakresu ochrony czynnej). Wyjątkiem jest przedmiot ochrony 3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, dla którego wykazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy, ze względu na brak stwierdzenia siedliska w obszarze. Potencjalną przyczyną braku stwierdzenia siedliska 3130 jest efemeryczny charakter fitocenoz na dnach osuszanych stawów.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania, bądź odtworzenia

właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie) Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Prusice oraz Urzędu Miejskiego w Wołowie.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak: WPN.082.3.7.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Prusice oraz Urzędu Miejskiego w Wołowie.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych opracowano listę osób i podmiotów będących właścicielami działek położonych w granicach obszaru Natura 2000, prowadzących działalność w ich obrębie lub z innych przyczyn będących zainteresowanymi

pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie. Zaproszenie wysłano do instytucji, organizacji i osób prywatnych.

Ze względu na ogłoszony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zrezygnowała z przeprowadzenia warsztatów Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie (PLH020079) w formie tradycyjnej. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie zdalnej – materiały zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-wzgorza-warzegowskie-plh020079>. Pierwsze spotkanie odbyło się w formie korespondencyjnej w dniach 14-30 września 2020 r. Przedstawione materiały dotyczyły obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie, sieci Natura 2000, dokumentacji planów zadań ochronnych oraz projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” dofinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności. Informacja o spotkaniu została rozesłana do wszystkich podmiotów zidentyfikowanych na pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych. Osoby wyrażające chęć przystąpienia do Zespołu Lokalnej Współpracy zapisały się na listę członków poprzez przesłanie podpisanej zgody na przetwarzanie danych osobowych. Uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów w ramach I spotkania ZLW można było przysyłać do 30 września 2020 r, jednak żadne uwagi i wnioski w tym zakresie nie wpłynęły.

II spotkanie ZLW zostało zrealizowane w takiej samej formule, jak spotkanie pierwsze. Materiały zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-wzgorza-warzegowskie-plh020079>. Spotkanie odbyło się w formie korespondencyjnej na serwisie internetowym w dniach 14 czerwca 2021 r. – 14 lipca 2021 r. Przedstawione materiały dotyczyły zaprezentowania wyników poszczególnych ekspertyz przyrodniczych. Uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów w ramach II spotkania ZLW można było przysyłać do 14 lipca 2021 r, jednak żadne uwagi i wnioski w tym zakresie nie wpłynęły.

Obwieszczeniem znak WPN.6320.6.11.2025.MŁ.1 z dnia 15 grudnia 2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie

z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 17 grudnia 2025 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu 18 grudnia 2025 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń:

1. Urzędu Gminy Prusice – od dnia 18.12.2025 r. do dnia 11.01.2026 r.,
 2. Urzędu Miejskiego w Wołowie – od dnia 18.12.2025 r. do dnia 12.01.2026,
 3. Starostwa Powiatowego w Wołowie – od dnia 18.12.2025 r. do dnia 11.01.2026 r.,
 4. Starostwa Powiatowego w Trzebnicy – od dnia 18.12.2025 r. do dnia 11.01.2026 r.,
- Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Na etapie udziału społeczeństwa wpłynęły uwagi od:

- I. Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DZP-WP.6320.157.2025.DK z dnia 9 stycznia 2026 r.). Zgłoszone uwagi miały charakter redakcyjny, nie wpływały na merytoryczną treść ani istotę regulacji i zostały uwzględnione w ostatecznej wersji zarządzenia oraz dotyczyły wyjaśnienia w uzasadnieniu do zarządzenia powodów rozbieżności w powierzchni siedlisk wskazanych w treści zarządzenia i w SDF Obszaru.
- II. Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu (zwanej dalej RDLP) (pismo znak ZU.7210.1.2026 z dnia 12 stycznia 2026 r.):

W uwagach wskazano, iż w planie zadań ochronnych wprowadzono zmiany dotyczące siedlisk w poszczególnych wydzieleniach leśnych, w tym dodanie nowych siedlisk, bez jednoznacznego odniesienia do aktualnej dokumentacji urzędniowej. Szczególnie w odniesieniu do siedliska przyrodniczego 9170, dla którego w planie zadań ochronnych przewidziano dwa odrębne działania ochronne przypisane do konkretnych wydziałów leśnych, w tym zadanie polegające na „pozostawieniu drzewostanu do naturalnego rozkładu”. W opinii RDLP całkowite zaniechanie działań ochronnych w drzewostanach pozostaje w sprzeczności z *ustawą o lasach*, która nakłada obowiązek prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, obejmującej ochronę lasów i zapobieganie ich degradacji, Instrukcją Ochrony Lasu, zobowiązującą zarządcę lasu do monitorowania i reagowania na zagrożenia biotyczne i abiotyczne, *ustawą o ochronie przyrody* – działania ochronne na obszarach Natura 2000 powinny zapewniać osiągnięcie celów ochrony siedlisk przyrodniczych. Pozostawienie drzewostanu bez możliwości podejmowania działań ochronnych w przypadku

wystąpienia zagrożeń może prowadzić do degradacji siedliska oraz rozprzestrzeniania się czynników szkodliwych na sąsiednie drzewostany gospodarcze. W związku z powyższym RDLP wnosi o weryfikację przyjętych w projekcie planu zadań ochronnych danych dotyczących siedlisk przyrodniczych w oparciu o aktualną dokumentację Nadleśnictwa Wołów, doprecyzowanie zapisów zadań ochronnych dla siedliska 9170 poprzez wskazanie możliwości podejmowania niezbędnych działań ochronnych oraz dostosowanie zapisów planu zadań ochronnych do zasad prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Uwagi nie zostały uwzględnione. Przewidziane w planie zadań ochronnych działanie polegające na pozostawieniu drzewostanu do naturalnego rozkładu stanowi działanie ukierunkowane na zachowanie i odtwarzanie kluczowych cech strukturalnych i funkcjonalnych siedliska, w szczególności naturalnej dynamiki drzewostanu, udziału martwego drewna oraz zróżnicowania wiekowego i gatunkowego. Potencjalny, lokalny rozpad drzewostanu we wskazanych płatach siedliska 9170 nie stanowi zagrożenia dla trwałości chronionych ekosystemów, ponieważ jest elementem naturalnej dynamiki zbiorowisk leśnych. W związku z tym, że ww. siedlisko przyrodnicze ma charakter naturalny i zdolne jest do samoistnej, spontanicznej regeneracji, najskuteczniejszą formą jego ochrony jest ochrona bierna. Ponadto należy wskazać, iż działanie to nie wyklucza podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia realnych zagrożeń dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Wskazane w planie zadań ochronnych rozmieszczenie siedliska przyrodniczego 9170 oraz przypisane do niego działania ochronne zostały określone w oparciu o wyniki aktualnych badań terenowych przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych, obejmujących szczegółową analizę fitosocjologiczną i strukturalną drzewostanów. Ustalenia te odzwierciedlają rzeczywisty stan przyrodniczy obszaru i nie są uzależnione od zapisów dokumentacji urzędniowej, która nie stanowi podstawowego źródła danych do identyfikacji i oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej. Należy przy tym wskazać, iż kwalifikacja do siedlisk przyrodniczych w planach urządzenia lasu i planach zadań ochronnych może opierać się na różnych podstawach naukowych. W przypadku planu zadań ochronnych identyfikatorem siedlisk przyrodniczych są jednostki fitosocjologiczne oraz opracowania naukowe takie jak: Interpretation manual of European Union habitats EUR28 (2013), Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Herbich 2004) i podręczniki metodyczne (Mróz 2010, 2012a, b, 2015).

W związku z powyższym nie stwierdza się potrzeby weryfikacji zapisów planu zadań ochronnych w oparciu o dokumentację urzędową Nadleśnictwa Wołów ani modyfikacji zaplanowanych działań ochronnych dla siedliska 9170.

III. Nadleśnictwa Wołów (przekazane przy piśmie RDLP znak ZU.7210.1.2026 z dnia 12 stycznia 2026 r.) dotyczące załącznika nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania:*

- a) wskazano, iż dla siedliska przyrodniczego 9170 przewidziano dwa odrębne działania ochronne przypisane do konkretnych wydzieleń leśnych. Uwaga nie została uwzględniona. W projekcie planu zadań ochronnych dla siedliska przyrodniczego 9170 przewidziano dwa odrębne działania ochronne przypisane do konkretnych wydzieleń leśnych w celu zapewnienia skutecznej ochrony siedliska w całym jego zasięgu. Podział działań na wydziały leśne wynika z różnic w strukturze drzewostanu, stopniu naturalności oraz potrzebie zachowania kluczowych cech siedliska w różnych fragmentach.
- b) kolejna uwaga dotyczyła doprecyzowania zapisów zadań ochronnych dla siedliska 9170 poprzez wskazanie możliwości podejmowania niezbędnych działań ochronnych. Uwaga nie została uwzględniona. Działanie to zaplanowano do realizacji w obrębie części płatów siedliska (leśnictwo Głębowice (13-06-2-09): 242 a, c, 244 a, b, c, d, g, 245 a, d, f, 246 a, b, c, d, f, g, i, 247 a, i) stanowiących najcenniejsze fragmenty drzewostanów grądowych w granicach Obszaru. Pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozkładu stanowi działanie ukierunkowane na zachowanie i odtwarzanie kluczowych cech strukturalnych i funkcjonalnych siedliska, w szczególności naturalnej dynamiki drzewostanu, udziału martwego drewna oraz zróżnicowania wiekowego i gatunkowego. Potencjalny, lokalny rozpad drzewostanu we wskazanych płatach siedliska 9170 nie stanowi zagrożenia dla trwałości chronionych ekosystemów, ponieważ jest elementem naturalnej dynamiki zbiorowisk leśnych. W związku z tym, że ww. siedlisko przyrodnicze ma charakter naturalny i zdolne jest do samoistnej, spontanicznej regeneracji, najskuteczniejszą formą jego ochrony jest ochrona bierna. Ponadto należy wskazać, iż działanie to nie wyklucza podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia realnych zagrożeń dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.
- c) uwaga dotyczyła weryfikacji rozbieżności pomiędzy identyfikacją i zasięgiem siedlisk przyrodniczych wynikających z PZO a danymi zawartymi w „Opracowaniu fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Wołów”. Uwaga została częściowo uwzględniona. Wprowadzono uzupełnienie polegające na dodaniu wydzieleń,

w obrębie których występuje siedlisko 9170, tj. 240A j, 240A m oraz 240A t. Brak wskazanych wydzielen w projekcie PZO wynikał z omyłki pisarskiej. W przypadku pozostałych rozbieżności uwagi nie zostały uwzględnione. Rozmieszczenie siedlisk w granicach Obszaru zostało określone w oparciu o wyniki aktualnych badań terenowych przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych, obejmujących szczegółową analizę fitosocjologiczną i strukturalną drzewostanów. Ustalenia te odzwierciedlają rzeczywisty stan przyrodniczy Obszaru i nie są uzależnione od zapisów dokumentacji urzędniowej, która nie stanowi podstawowego źródła danych do identyfikacji siedlisk przyrodniczych w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej. Kwalifikacja siedlisk przyrodniczych w planach urządzenia lasu i planach zadań ochronnych może opierać się na różnych podstawach naukowych. W przypadku planu zadań ochronnych identyfikatorem siedlisk przyrodniczych są jednostki fitosocjologiczne oraz opracowania naukowe takie jak: Interpretation manual of European Union habitats EUR28 (2013), Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 (Herbich 2004) i podręczniki metodyczne (Mróz 2010, 2012a, b, 2015).

- a) pozostałe uwagi dotyczyły wykreślenia wskazanych w planie zadań ochronnych wydzielen leśnych: 245 i, j, k, 248 h (wskazano, iż wydzielenia te są poza obszarem wdrażania), 93 l, m, n, 240 A o (wskazano, iż te lokalizacje zostały zdublowane). Uwagi zostały uwzględnione. Wykreślono zdublowane wydzielenia leśne 93 l, m, n oraz 240A o oraz omyłkowo wskazane wydzielenia 245 i, j, k oraz 248 h (które zlokalizowane są poza Obszarem Natura 2000).

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego pismem znak PNK-P.054.291.2026.MW z dnia 20 lutego 2026 r.